

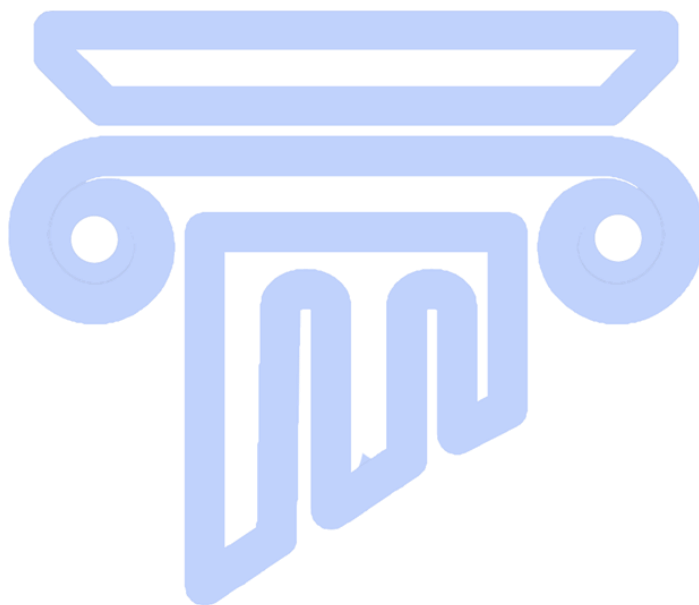
Маріупольський
університет

*Міжнародному Дню музеїв
присвячується*

МУЗЕЇ ТА ВІДРОДЖЕННЯ КУЛЬТУРНОГО ЛАНДШАФТУ

Програма II круглого столу
з міжнародною участю

17 травня 2024

Київ 2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Сабадаш Юлія, докторка культурології, професорка, завідувачка кафедри культурології Маріупольського державного університету, головиня громадської організації «Фонд збереження культурної спадщини Маріуполя».

Виткалов Володимир, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету

Дегтеренко Анастасія, кандидатка політичних наук, доцентка, доцентка Інституту політології та соціології Вюрцбурзького університету імені Юліуса Максиміліана (Німеччина).

Нікольченко Юзеф, доцент, доцент кафедри культурології Маріупольського державного університету, заслужений працівник культури України, член громадської організації «Фонд збереження культурної спадщини Маріуполя».

Хроненко Ольга, кандидатка історичних наук, доцентка кафедри культурології Маріупольського державного університету, виконавча секретарка громадської організації «Фонд збереження культурної спадщини Маріуполя».

Янковський Степан, доктор філософських наук, доцент, доцент кафедри культурології Маріупольського державного університету.

Булига Олександр, директор КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради.

Горе Олександр, тимчасово виконуючий обов'язки директора КУ «Маріупольський краєзнавчий музей» (м. Одеса).

Шустенко Софія, студентка IV курсу ОП «Культурологія» Маріупольського державного університету, т.в.о. голови студентської ради Маріупольського державного університету.

Захід відбуватиметься за покликанням [Google Meet](#):

П'ятниця, 17 травня 12:00

Часовий пояс: Europe/Kiev

ВІТАЛЬНІ СЛОВА УЧАСНИКАМ КРУГЛОГО СТОЛУ:

Константинова Юлія, кандидатка історичних наук, доцентка, декан історичного факультету Маріупольського державного університету.

КЛЮЧОВІ СПІКЕРИ:

Розвиток музейної справи в Україні та проблема збереження культурної спадщини в умовах воєнних дій

Сабадаш Юлія, докторка культурології, професорка, завідувачка кафедри культурології МДУ, головиня громадської організації «Фонд збереження культурної спадщини Маріуполя».

Шановні учасники круглого столу!

В опорі російським загарбникам українські воїни з мужністю та відвагою боронять рідну землю. Майбутня перемога фундується спільними зусиллями фронтовиків та працівників тилу. Разом з ними співробітники музеїв України своєю професійною діяльністю за допомогою музейних інституцій стоять на вістрі боротьби з російськими поневолювачами для збереження української державності та національної ідентичності. У процесі державотворення сьогодні потрібна ефективна система патріотичного виховання, змістовим компонентом якої є духовно-культурна спадщина народу України. В підвалинах національної системи патріотичного виховання закладені ідея, форми і методи, які базуються на народних традиціях та кращих надбаннях вітчизняної педагогіки й психології.

Музейні установи України, незалежно від профілю, об'єднані ідеєю національно-патріотичного виховання, збереження для майбутніх поколінь безцінних об'єктів культурної та природної спадщини. Вони ведуть плідну наукову роботу, проводять патріотичні та просвітницькі заходи.

Разом з тим, від того, якими предметами Музейного фонду України володіє той чи інший музей, у якому стані вони знаходяться, залежить його

авторитет, особливо в наш час, коли збільшилася кількість музеїв приватних. Як нам здається, сучасне музеєзнавство України опинилося у складній ситуації, із якої потрібно знаходити вихід. Воно повинне позбутися минулого, коли музеї повинні були лише фіксувати результати життєдіяльності соціуму на етапах його розвитку або стан справ у природничій сфері без відповідного аналітичного процесу. Власне, сучасне вітчизняне музеєзнавство має стати адекватним викликам часу, і найголовніше у цьому поступі – ціннісна система історично-культурних, національних, ідеологічних, загальнолюдських світоглядних переконань.

Для музеєзнавців країни у сьогоднішні є важливою нова якість музейного зростання – новий стиль керівництва музейними установами: це тяжіння до відмови від зайвої централізації та старих пріоритетів, особливо у політиці підбору кадрів. Якщо у минулому корпус науковців музеїв (переважно історичного профілю та краєзнавчих) формувався здебільшого з числа випускників-істориків закладів вищої освіти, то останнім часом виникла потреба у підготовці безпосередньо музеєзнавців на кафедрах культурології вишів. Музейник з культурологічним нахилом у вищій освіті – це фахівець із новим світобаченням, новим кутом зору на національну культурну та природничу спадщину, спроможністю до вирішення різноманітних питань розвитку музейної справи, музейного маркетингу і менеджменту у контексті розвитку української культури.

У зв'язку з цим, кафедра культурології Маріупольського державного університету в 2023 році внесла зміни до ОПП «Культурологія, організація культурно-дозвілєвої діяльності» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та ОПП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади» для другого (магістерського) рівня вищої освіти» спеціальності 034 Культурологія. У першому випадку замість курсу «Музеєзнавство» введена навчальна дисципліна «Музеєзнавство та виставкова діяльність» (5 кредитів); у другому – введена нова навчальна дисципліна «Музей в системі національно-патріотичного виховання» (5 кредитів), які надають можливість майбутнім випускникам – бакалаврам і магістрам, оволодіти сучасними навичками музеєзнавства, та виставкової діяльності у сьогоднішні, коли музей та виставка, як центри національно-духовного відродження народу, відіграють важливу роль у патріотичному вихованні, гуманізації суспільства, культурно-просвітницькій та педагогічній діяльності, поєднуючи історичну пам'ять, невичерпні знання та духовне багатство, зберігаючи та досліджуючи, зокрема, культурну спадщину України.

Завершує студіювання курсу «Музеєзнавство та виставкова діяльність» «Навчальна (музейно-екскурсійна) практика» (6 кредитів) онлайн на базі Студії культуротворчого перформансу МДУ в м. Києві. У перспективі можливе проведення означеної практики онлайн на базі

Маріупольського краєзнавчого музею, який відновив свою діяльність у м. Одесі.

У робочих програмах означених навчальних дисциплін та навчальної практики сконцентрована увага здобувачів вищої освіти на отримання практичних навичок з науково-збиральницької, науково-фондової, науково-експозиційної, просвітницької роботи музеїв. Особлива увага приділена навчанню студентів специфіки музейного маркетингу і менеджменту. Це дає можливість кафедрі співпрацювати з музеями України, як з потенційними стейкхолдерами, а її випускникам – пропонувати себе для працевлаштування в музейні установи.

Важливе місце у визначенні напрямків розвитку музейної справи та збереження культурної спадщини в Україні в умовах російської військової агресії посідало у 2023 році наукове студіювання проблеми на форумах, що були організовані кафедрою культурології МДУ, зокрема на:

- Круглому столі з міжнародною участю «Музеї та відродження культурного ландшафту. Обмін досвідом збереження, відновлення та відродження національно-культурної спадщини в умовах військового конфлікту» (18.05.2023);

- IV Міжнародній науково-практичній конференції «Феномен культури постглобалізму – контекст військових конфліктів» (22.11.2023);

- Круглому столі з міжнародною участю «Культура та культурологічна освіта в умовах війни та відновлення країни» (9.11.2023).

У них взяли участь працівники музеїв України і наукових центрів з музеєзнавства, викладачі та студенти закладів вищої освіти. Жваву дискусію викликало питання підготовки кадрів для роботи у музейних установах країни. У цьому контексті була підтримана пропозиція кафедри культурології МДУ щодо активного залучення для цієї діяльності випускників спеціальності 034 Культурологія.

Питання збереження національної культурної спадщини в умовах російської агресії є актуальним і вкрай важливим у діяльності кафедри культурології Маріупольського державного університету. Викладачі кафедри беруть активну участь у діяльності громадської організації «Фонд збереження культурної спадщини Маріуполя» та у реалізації проекту «Культурна деокупація Маріуполя». Захист об'єктів культурної спадщини, як і повернення окупованих територій, є головними завданнями, від успішного виконання котрих сьогодні залежить доля України.

Доконаним є той факт, що зібрання основного фонду у вітчизняних музеях використовуються не тільки для їх усебічного збереження, студіювання і показу відвідувачам відповідно їх профілю – багато музеїв в Україні вже знаходяться далеко поза межами цього поняття. Домінантним у сьогоднішній стає цільове використання колекцій музеїв, в першу чергу, у національно-патріотичній діяльності та збереженні культурної спадщини.

Поруч з тим, важливими повинні залишатися й педагогічна, просвітницька та інформаційна місії музеїв з урахуванням хронологічного (еволюційного), географічного, природознавчого, етнокультурного та предметно-тематичного критеріїв музейно-виставкової комунікації і маркетингу.

За дорученням оргкомітету щиро вітаю учасників круглого столу з Міжнародним днем музеїв і дякую за участь у цьому важливому науковому заході сьогодні.

УЧАСНИКИ КРУГЛОГО СТОЛУ:

Напрямок 1.

Музейна справа в умовах воєнного стану: досвід і перспективи розвитку

Діяльність Рівненського обласного краєзнавчого музею в умовах російсько-української війни (2022-2024 рр.)

Булига Олександр, директор комунального закладу «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради.

Форми і методи просвітницької діяльності краєзнавчих музеїв в Україні у реаліях військового стану

Нікольченко Юзеф, доцент, доцент кафедри культурології Маріупольського державного університету, заслужений працівник культури України.

«Музей вкраденого мистецтва»: особливості і специфіка роботи

Хроненко Ольга, кандидатка історичних наук, доцентка кафедри культурології Маріупольського державного університету.

Формування музейної колекції «Воєнне волонтерство»

Данильчук Галина, старша наукова співробітниця сектору обліку музейних цінностей КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради.

Біблійні мотиви в виставці «Timeless. Contemporary Ukrainian Art in Times of War» (Музей Боде, м. Берлін)

Володін Наталія, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедри філософії та культурології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка.

Робота українських музеїв в умовах повномасштабного вторгнення РФ: основні напрями діяльності

Джола Дар'я, студентка II курсу ОП «Культурологія, організація культурно-дозвілєвої діяльності» Маріупольського державного університету.

Регіональний туризм і музейна сфера: до питання взаємодії в умовах війни

Іщук Олександр, здобувач ОС «Бакалавр» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» Рівненського державного гуманітарного університету.

Музеї та бібліотека як центри культурного діалогу та реінтеграції розпорошеної маріупольської громади

Кострюліна Поліна, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Маріупольського державного університету.

Музей «Голоси мирних»: важливість документування сучасних спогадів очевидців

Матюк Ганна, студентка III курсу ОП «Культурологія, організація культурно-дозвілєвої діяльності» Маріупольського державного університету.

Зберігання та експонування творів сакрального мистецтва в умовах воєнного стану

Міненко Тетяна, завідувачка сектору мистецтв КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради.

Музейна справа України в 2023 році – обстріли, мародерство і порятунок

Оболенкова Альона, студентка III курсу ОП «Культурологія, організація культурно-дозвілєвої діяльності» Маріупольського державного університету.

Поповнення музейних колекцій артефактами війни

Семенович Олена, завідувачка сектору обліку музейних цінностей КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради.

Обслуговування ВПО у Рівненському обласному краєзнавчому музеї

Сільман Володимир, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади» Маріупольського державного університету.

Музейні експедиції в умовах воєнного стану. Актуальність і перспективи

Українець Алла, старша наукова співробітниця сектору етнографії КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради, заслужений працівник культури України.

Музейні виставки про російсько-українську війну: досвід музеїв Маріуполя та Києва.

Шарун Катерина, студентка III курсу ОП «Культурологія, організація культурно-дозвілєвої діяльності» Маріупольського державного університету.

Напрямок 2.

Музейна діяльність в актуалізації культурної спадщини України під час війни

Роль екомuzeїв у деколонізації українського суспільства

Герчанівська Поліна, докторка культурології, професорка, завідувачка кафедри філософії та культурології Київського національного університету технологій та дизайну.

Співпраця музеїв з громадами у збереженні та популяризації документованої культурної спадщини задля культурної реінтеграції деокупованих територій

Кудлай В'ячеслав, кандидат наук із соціальних комунікацій, завідувач кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету.

Відродження грецьких писанок: колекція Маріупольського музею у проєктах українських майстрів вишивки

Арусланова Наталія, завідувачка Музею народного побуту – філії КУ «Маріупольський краєзнавчий музей» (м. Одеса).

Бібліографічні посібники як елемент збереження культурної спадщини

Гельвіх Анжела, провідний бібліограф Наукової бібліотеки Маріупольського державного університету.

Проблеми дослідження та музеєфікації символіки дерев'яної архітектури Чернігова

Новак Анатолій, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри права, філософії та політології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка.

Музей і відвідувач: діалог в культурі на лінії зіткнення

Лузан Анастасія, здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 034 Культурологія Харківської державної академії культури.

Музей і культурна спадщина Маріуполя

Савенко Надія, студентка IV курсу ОП «Культурологія» Маріупольського державного університету.

Напрямок 3.

Сучасне вітчизняне наукове та навчальне музеєзнавство

Музейна мережа, музейна спільнота і ЗВО: форми комунікації в сучасних умовах

Виткалов Володимир, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету.

Фахова освіта в контексті підготовки сучасних менеджерів для галузі

Виткалов Сергій, доктор культурології, професор, професор. кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету.

Трансдисциплінарні засади культурно-мистецької освіти: європейський досвід виховання екодуховності

Гуменюк Тетяна, докторка філософських наук, професорка, заслужений працівник освіти України, проректорка з науково-педагогічної роботи, інноваційно-методичного забезпечення освітнього та наукового процесів Київської муніципальної академії музики ім. Р.М. Глієра.

Гуменюк Володимир, старший викладач кафедри гуманітарних та музично-інноваційних дисциплін Київської муніципальної академії музики ім. Р.М. Глієра.

Метамодернізм в музейному просторі України

Петрова Ірина, докторка культурології, професорка кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля Київського національного університету культури і мистецтв.

Дослідження і музеєфікація культури

Янковський Степан, доктор філософських наук, доцент, доцент кафедри культурології Маріупольського державного університету.

Музеї та музейна справа у міжвоєнній Польщі

Горб Євген, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 034 Культурологія ОП «Культурологія» кафедри культурології Маріупольського державного університету, запрошений дослідник Французького Центру Досліджень в Гуманітарних і Соціальних Науках (CEFRES).

Музей абсурду та абсурд музеїв

Матюшин Ігор, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 034 Культурологія ОП «Культурологія» кафедри культурології Маріупольського державного університету.

Острозький колегіум в експозиції Державного історико-культурного заповідника м. Острога

Деліман Владислава, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади» Маріупольського державного університету.

Початкова художня освіта в регіоні крізь призму педагога-практика

Довгалюк Юрій, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності спеціальності 034 «Культурологія» Рівненського державного гуманітарного університету, директор художньої школи смт. Млинова Рівненської області.

Музеї сучасного мистецтва

Лямцева Анастасія, студентка IV курсу ОП «Культурологія» Маріупольського державного університету.

С'юзан Зонтаг і оголене тіло в музейному просторі

Осетрова Вікторія, студентка III курсу ОП «Культурологія, організація культурно-дозвілєвої діяльності» Маріупольського державного університету.

Особливості музейної рефлексії – музейна освіта під час війни

Тирикіна Ольга, студентка III курсу ОП «Культурологія, організація культурно-дозвілєвої діяльності» Маріупольського державного університету.

Напрямок 4.

***Організаційні та інформаційно-комунікаційні технології
у музейній справі:
вітчизняний і зарубіжний досвід***

Подолання культурної травми у практиках музейної комунікації

Кравченко Анастасія, докторка мистецтвознавства, доцентка, доцентка кафедри креативних культурних індустрій Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.

Експодизайн та інтерактивність: специфіка і перспективи

Поліщук Олена, докторка філософських наук, професорка, професорка кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Нові виклики та умови в роботі музеїв, як фактор трансформації їх функціоналу і взаємодії з громадою

Горе Олександр, т.в.о. директора КУ «Маріупольський краєзнавчий музей» (м. Одеса).

Музейний простір як середовище партисипативності

Авдєєнко Наталія, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедри філософії та культурології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка.

Приватний бізнес і музей: особливості можливої співпраці у сьогоденні

Алексієвець Микола, здобувач ОС «Бакалавр» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» Рівненського державного гуманітарного університету.

Використання музейних колекцій та архівних документів для дослідження історії та культури українського Приазов'я
Безугла Анастасія, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Маріупольського державного університету.

Музей у системі міжкультурної комунікації: організаційний досвід Ізраїлю і можливості його запровадження в Україні
Бронфман Лоліта, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» Рівненського державного гуманітарного університету.

Меморіальний музей С.С. Прокоф'єва. Осередок збереження артефактів.

Бугас Олена, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади» Маріупольського державного університету

Експерименти створення культуровідповідного середовища в сфері обслуговування

Гнезділов Валентин, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Культурологія, культурне розмаїття та розвиток громади» Маріупольського державного університету.

Установи професіонального мистецтва і музейна мережа регіону: пошук точок дотику у сучасних вимірах

Давидчук Дмитро, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» Рівненського державного гуманітарного університету.

Використання музейних колекцій та архівних документів для дослідження воєнної історії України

Калітенко Кристина, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Маріупольського державного університету.

Приватна ініціатива у музейній сфері регіону: досвід Хмельниччини

Комах Таїсія, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» Рівненського державного гуманітарного університету.

Спільні проекти італійських та українських музеїв: відновлення культурних зв'язків через мистецтво

Кравець Зоя, студентка II курсу ОП «Переклад (італійська, англійська мови)» Маріупольського державного університету.

Галерея «Євро-Арт» м. Рівне в системі організації культурних практик

Лобур Олена, здобувачка ОС «Бакалавр» спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» Рівненського державного гуманітарного університету.

Проект «Сторінками мистецького літопису» як засіб популяризації музейних колекцій

Лозяк Оксана, старша наукова співробітниця сектору мистецтв КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради.

Збереження, реставрація та цифровізація музейних документів

Овдієнко Євгенія, студентка II курсу ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Маріупольського державного університету.

Захист культурної спадщини в умовах кліматичних змін: досвід Японії

Остроушко-Черноус Ірина, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедри філософії та культурології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка.

Музеї комп'ютерних ігор: роль та значення у збереженні історії геймінгу, експозицій та їх вплив на культуру і освіту

Сабадаш Крістіна, студентка I курсу ОП «Культурологія, організація культурно-дозвілєвої діяльності» Маріупольського державного університету.

Нові форми музейних установ у регіоні крізь призму студента-практика

Сарнавська Віра, здобувачка ОС «Бакалавр» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» Рівненського державного гуманітарного університету.

Шкільні музеї Волині в умовах сучасних викликів

Силюк Анатолій, методист Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти, заслужений працівник культури України.

Сучасний музей у системі його роботи з відвідувачем

Сташук Михайло, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 034 «Культурологія» Рівненського державного гуманітарного університету.

Музей У. Самчука як тип меморіального музею у просторі регіональної культурної інфраструктури

Теребус Крістіна, здобувачка ОС «Бакалавр» спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» Рівненського державного гуманітарного університету.

Створення та діяльність віртуальних музеїв під час війни – напрями роботи і значення

Узунова Надія, студентка III курсу ОП «Культурологія, організація культурно-дозвілєвої діяльності» Маріупольського державного університету.

Проблеми та перспективи розвитку музейних закладів органів місцевого самоврядування Рівненської області

Яремчук Оксана, заступник директора з наукової роботи КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради.

Напрямок 5.

**Особливості збереження культурної спадщини у
драматичному сьогоденні України**

**Концепція безбар'єрного преміщення як один із факторів
формування нового культурного ландшафту України**

Божко Любов, докторка культурології, доцентка, професорка кафедри
музейно-туристичної діяльності Харківської державної академії культури.

**Збереження культурної спадщини України у волонтерській
діяльності в умовах військового стану**

Головко Олександра, кандидатка історичних наук, доцентка, доцентка
кафедри соціальних та економічних дисциплін Харківського національного
університету внутрішніх справ.

**Проблеми збереження нематеріальної культурної
спадщини**

Колесник Олена, докторка культурології, професорка кафедри
філософії та культурології Національного університету «Чернігівський
колегіум» імені Т.Г. Шевченка.

**Культурна спадщина В'ячеслава Потапенка: досвід
використання у національно-просвітницькій діяльності**

Нікольченко Марія, кандидатка філологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри української філології Маріупольського державного
університету.

Політика України щодо збереження культурної спадщини в контексті євроінтеграційних процесів

Сікорська Ірина, кандидатка наук з державного управління, доцентка, доцентка кафедри культурології, директорка Центру міжнародної освіти Маріупольського державного університету.

Проведення археологічних досліджень в умовах війни

Коцюбайло Віта, старша наукова співробітниця відділу археології та реставрації КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради.

Оцифрування музейних предметів як спосіб збереження культурної спадщини в умовах війни

Морозова Ольга, завідувачка сектору впровадження цифрових технологій КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради.

Відродження української музичної культури на уроках мистецтва як чинник вивчення та збереження національної культурної спадщини, позначене часом

Тивончук Лариса, вчитель музичного мистецтва та основ християнської етики Рівненського ліцею «Колегіум».

Комеморація як один із елементів формування національної свідомості

Шаюн Надія, старша наукова співробітниця відділу маркетингу, розвитку та комунікацій КЗ «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради.

Застосування цифрових технологій для збереження об'єктів культурної спадщини в Україні, що постраждали внаслідок війни р. федерації в Україні у 2014 – 2023 рр.

Шустенко Софія, студентка IV курсу ОП «Культурологія»
Маріупольського державного університету.